

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) ของประเทศไทย จากการประมาณการประชากร ปี พ.ศ. 2533 - 2563 ของกองวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า ในปี พ.ศ. 2549 จะมีประชากรสูงอายุถึง 6.7 ล้านคน หรือร้อยละ 10.30 ของประชากรทั้งสิ้นประมาณ 65 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) และประชากรสูงอายุจะมีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี ทำให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า ภาวะประชากรสูงอายุ เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว การเข้าสู่ภาวะประชากรสูงอายุจะมีผลต่อสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ และการจ้างงาน ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545 คณะรัฐมนตรีได้ให้กระทรวงการคลัง รับไปดำเนินการออกกฎหมาย เพื่อรองรับการลดหย่อนภาษีรายได้ให้เฉพาะบุตร ซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เป็นบุพการีของตนเท่านั้นและให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (กสผ.) สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์กรประสานงาน และบูรณาการแปลงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ไปสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 นี้ ส่วนหนึ่งประกอบด้วยมาตรการหลักประกันด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่

- ขยายหลักประกันยามชราให้ครอบคลุมบุคคลทั่วไป
- ส่งเสริมการออมตั้งแต่วัยต้น
- ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออมเพื่อชราภาพ

เรื่องเศรษฐกิจนั้นเป็นปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุประการหนึ่ง คือ การขาดรายได้เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงมากสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีแหล่งเงินได้ ไม่มีเงินออม บำนาญ หรือไม่มีบุตร หรือครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอน ปัญหานี้เห็นได้ชัดในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีแรงงานเป็นจำนวนน้อยสังกัดในองค์กรหรือหน่วยงานที่มีระบบบำนาญ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องพึ่งพิงบุตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันเศรษฐกิจมีความผันผวนมาก เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ภัยพิบัติจากธรรมชาติ คลื่นยักษ์สึนามิ เหตุการณ์ไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้

นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญของแรงงานไทยส่วนมาก ยังไม่นิยมวางแผนทางการเงิน เพื่ออนาคต หรือมีค่านิยมที่เห็นว่าการออมเพื่อการเลี้ยงชีพในอนาคต จะเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่สูง ในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยความเป็นอยู่ทางสังคมที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องนี้ การหวังพึ่งพิงลูกหลาน หรือรัฐบาลที่จะช่วยค่าจุน ให้ในอนาคต จึงเป็นความคิดที่ไม่รอบคอบ เท่าที่ควร เนื่องจากหากมีเงินไม่พอใช้จ่ายในยามที่เกษียณอายุแล้วจะเท่ากับว่า ขณะนี้เรากำลัง สะสมความยากจนในยามชราภาพให้แก่ตนเองในที่สุด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น วิธีการหนึ่งที่จะช่วยแบ่งเบาค่าใช้จ่ายเมื่อถึงวัยเกษียณได้ ก็คือ การเริ่มต้นออมเงินด้วยการลงทุนอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่วันนี้ เนื่องจากจะช่วยให้ไม่ต้องเครียด กับการเร่งเก็บเงินก้อนใหญ่ภายในเวลาที่จำกัด และโดยที่มีระยะเวลาในการออมเงินที่น้อยลง ทุกวัน ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้นไม่ว่าจะลงทุนด้วยวิธีใด ก็อาจไม่สามารถช่วยให้มีเงินออมที่เพียงพอ เพื่อชีวิตที่มีค่าหลังเกษียณอายุการทำงานแล้วก็ไม่ได้ นอกจากนี้ สำหรับคนที่อยู่ในวัยใกล้ เกษียณอายุการทำงาน การลงทุนในระยะเวลานั้นจำกัด เพื่อให้ได้จำนวนเงินออมที่เพียงพอ ยังบังคับให้ต้องลงทุนเพื่อหวังผลตอบแทนที่สูง ซึ่งในทางปฏิบัติจะมีความเสี่ยงในการลงทุนสูง ตามไปด้วย และเป็นรูปแบบการลงทุนที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากในระยะเวลานี้ ควรจะลงทุนด้วยการเน้นความมั่นคงของเงินออมเป็นหลัก

การเลือกลงทุนในกองทุนรวม จึงเป็นอีกหนทางเลือกหนึ่ง สำหรับนักลงทุนที่มีจำนวน เงินทุนไม่มากนัก และไม่มีเวลาชำนาญในการพิจารณาเลือกลงทุนในหลักทรัพย์แต่ละตัว โดย การลงทุนในกองทุนรวมจะมีบริษัทที่เป็นมืออาชีพมาช่วยในการบริหารการลงทุน ประกอบกับ รัฐบาลได้ส่งเสริมให้ประชาชนออมเงินระยะยาว โดยให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ออก กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF) เพื่อให้ประชาชนมีวินัยในการ ออมเงิน และมีเงินออมไว้ใช้ในยามเกษียณ นอกจากนี้ รัฐบาลโดยคณะมนตรีรัฐมนตรีเมื่อ ตุลาคม พ.ศ. 2547 ยังมีมติให้มีการลงทุนในหุ้นระยะยาว เพื่อกระตุ้นการลงทุนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ และให้ราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์มีเสถียรภาพ จึงเกิดกองทุนรวมขึ้นอีกกองทุนชื่อว่า “กองทุน รวมหุ้นระยะยาว” (Long Term Equity Fund : LTF) โดยที่ผู้มีเงินทุนน้อยก็สามารถลงทุนซื้อหุ้น ได้โดยผ่านกองทุนรวม และสามารถนำผลลดหย่อนภาษีบุคคลธรรมดาได้ ไม่เกิน 15% ของรายได้ ฟังประเมิน และไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี

ดังได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากองทุนรวมหุ้นระยะยาว เป็นช่องทางที่สามารถรองรับ ความต้องการในการออมระยะยาวได้ โดยการออมผ่านกองทุน ที่ทำให้คนทำงานได้รับ สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้คนทำงานมีทางเลือกใน การลงทุนเพื่อเป็นการออมในระยะยาวมากขึ้น ซึ่งจากเดิมที่มีเพียงการออมผ่านกองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ ที่มีนายจ้างจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) สำหรับข้าราชการ รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ หรือลูกจ้างที่นายจ้างไม่ได้จัดให้มีกองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ จะไม่สามารถออมเงินผ่านกองทุนไว้ใช้ เพื่อความสบายในยามพ้นวัยทำงานได้

เนื่องจากคนวัยทำงานเป็นผู้ที่มีรายได้และมีอำนาจในการออมและการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนทำงานย่านธุรกิจ ส่วนใหญ่จะมีความรู้ด้านการออมและการลงทุนเป็นอย่างดี จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาดังใจที่จะศึกษาทัศนคติของบุคคลวัยทำงานในย่านสีลม และสาทร ซึ่งเป็นย่านธุรกิจเขตสำคัญของกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการออมของคนวัยทำงานในย่านสีลม และสาทร
2. เพื่อศึกษาความสนใจของคนวัยทำงานที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของคนวัยทำงานในย่านสีลม และสาทร ที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานการศึกษา

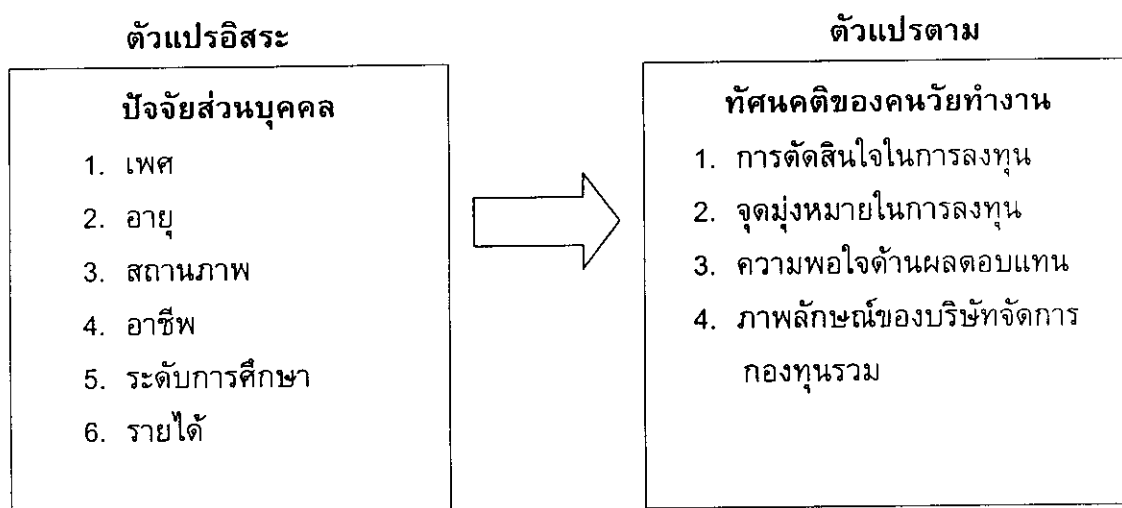
การศึกษาทัศนคติของคนวัยทำงานที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว ในย่านสีลม และสาทร มีข้อสมมติฐาน ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของคนวัยทำงาน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาเฉพาะคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 25 - 55 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นช่วงอายุของคนวัยทำงานส่วนใหญ่ที่มีรายได้เพียงพอ และเริ่มวางแผนการออมเพื่ออนาคต โดยจะทำการสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งออกแบบสอบถามจำนวน 400 ตัวอย่าง เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยกระจายตามอาคารสำนักงาน ในย่านสีลม และสาทร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์

ประชากร

หมายถึง คนวัยทำงานในย่านสีลม และสาทร ที่มีอายุระหว่าง 25 - 55 ปี

ทัศนคติ

หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สัตว์ สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และเป็นตัวกำหนดทิศทางที่แต่ละบุคคลจะตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกิดจากการผสมผสานของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ โดยทัศนคติของคนวัยทำงานจะศึกษาในด้านความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับการตัดสินใจในการลงทุน จุดมุ่งหมายในการลงทุน ความพอใจด้านผลตอบแทน และภาพลักษณ์ของบริษัทจัดการกองทุนรวม

การตัดสินใจในการลงทุน

หมายถึง การกำหนดทิศทางการตัดสินใจซึ่งเกิดจากความรู้สึกที่มีต่อการลงทุน เมื่อได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนอย่างเพียงพอ

จุดมุ่งหมายในการลงทุน

หมายถึง เป้าหมาย หรือ สิ่งที่คุณลงทุนต้องการได้รับการลงทุน เช่น เพื่อความปลอดภัยของเงินลงทุน เพื่อได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี หรือ เพื่อการออมเงินในระยะยาว

ความพอใจด้านผลตอบแทน

หมายถึง ความพอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน เช่น ความพอใจในสิทธิประโยชน์ทางภาษี ความพึงพอใจในความมั่งคั่งของเงินลงทุน

ภาพลักษณ์ของบริษัทจัดการกองทุนรวม

หมายถึง ความรู้สึก หรือการรับรู้ของผู้ลงทุนที่มีต่อบริษัทจัดการกองทุนรวม เช่น ความมั่นใจว่าบริษัทสามารถนำเงินไปลงทุนตามที่กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวนและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ ตลอดจนความมั่นใจในความมั่นคงหรือความสามารถในการบริหารของบริษัทจัดการกองทุนรวม

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund : LTF)

หมายถึง กองทุนรวมที่เน้นลงทุนในหุ้น โดยทางการสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้ลงทุนสถาบัน (ซึ่งก็คือ กองทุนรวม) ที่จะลงทุนระยะยาวในตลาดหลักทรัพย์ การเพิ่มผู้ลงทุนสถาบันดังกล่าวจะช่วยให้ตลาดหุ้นไทยมีเสถียรภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้ที่ลงทุนใน LTF ที่เป็นบุคคลธรรมดาจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจในการลงทุน

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF)

หมายถึง กองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการออมและการลงทุนของบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมไว้สำหรับการเกษียณอายุที่มีคุณภาพ โดยผู้ถือหน่วยลงทุนสามารถนำเงินที่จ่ายเข้ากองทุนรวมไปหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ตามจำนวนที่กรมสรรพากรกำหนด

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)

หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อส่งเสริมการออมเงินในระยะยาว และเพื่อเป็นหลักประกันให้ลูกจ้างเมื่อลาออกจากงาน ลาออกจากกองทุนเกษียณอายุ หรือตาย โดยลูกจ้างต้องจ่ายเงินสะสม และนายจ้างต้องจ่ายเงินสมทบซึ่งต้องไม่น้อยกว่าลูกจ้าง และจะต้องส่งเงินเข้ากองทุนทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างอย่างต่ำร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) (Government Pension Fund)

หมายถึง กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จัดตั้งขึ้นภายใต้ พรบ. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นหลักประกัน ในการจ่ายบำเหน็จบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนการรับราชการเมื่อออกจากราชการ กบข. มีฐานะเป็นนิติบุคคลและดำเนินงานอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ กบข.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงข้อมูลของกองทุนรวมหุ้นระยะยาว และทัศนคติของคนวัยทำงานในย่านสีลม และสาทร ที่มีต่อการลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวคิดของผู้ลงทุน
3. บริษัทจัดการกองทุน สามารถนำข้อสรุปไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการวางแผนธุรกิจให้สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด